N°. 77. | 1840.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Zondag 28 Junij.

DE STAATSRAAD, GOUVERNEUR DER PROVINCIE NOORD-BRABAND, ontvangen hebbende eene missive van Zijne Exc. den Heere Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 8. dezer maand, n°. 1 en 2, 4e afdeeling, van den volgenden inhoud:

»Ten gevolge van het aanzoek van eenige Miliciens-verlofgangers, »om deel te mogen nemen aan de op handen zijnde haringvisscherij, »heb ik de eer, U. H. E. G. te informeren:

»1°. Dat U. H. E. G. zich door deze, voor gemagtigd kan houden, »om aan zoodanige Miliciens, die bij de ligting van dit jaar, *in re»serve* zijn gesteld, voor zoo verre zij zich daartoe mogten aanmel»den, permissie te verleenen, om aan de op handen haringvisscherij »deel te nemen, welke vergunning zich echter in geen geval langer zal »mogen uitstrekken, dan tot den *eersten maart* 1841, terwijl van elk »dier vergunningen, door U. H. E. G. kennis zal behooren te worden »gegeven aan de chefs der korpsen, waartoe de manschappen behooren.

»2°. Dat, wanneer tot het zoo even bedoeld einde, insgelijks verlof »mogt worden verlangd door Miliciens, herkomstig van ligtingen *an»terieur aan die van* 1840, onverschillig of zij al dan niet gekleed, »en thans met bepaald of onbepaald verlof zijn, de aanvrage daartoe »door U. H. E. G., onder mededeeling van uwe consideratien, regt»streeks aan het Departement van Oorlog behoort te worden gedaan; »zullende welgemeld Departement, voor zoo verre de belangen van de »dienst dit zal toelaten, op dusdanige aanzoeken gunstig beschikken."

Brengt zulks ter kennisse van de Stedelijke en Plaatselijke Besturen in deze Provincie, ten einde hieraan de noodige publiciteit te geven, met uitnoodiging, om ingeval een of meer Miliciens, zich ten voorschreve einde mogten aanmelden, daarvan opgave aan den Gouverneur te doen.

En zal deze in het *Provinciaal Blad* worden geïnsereerd.

's HERTOGENBOSCH, den 12. Junij 1840.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
Bn. VAN DEN BOGAERDE.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 24sten Junij.

Bij de kamer der pairs zijn nog verscheidene ontwerpen ingekomen die reeds door de afgevaardigden aangenomen zijn, zoo als de wet omtrent de vreemdelingen, omtrent de julijfeesten, enz.

Uit een overzigt van den arbeid der kamer van afgevaardigden, gedurende de nu afgeloopene zitting blijkt, dat zij van hare opening af, op den 23sten december, 101 malen bijeen is geweest en 50 ontwerpen van wet heeft aangenomen, waarvan 34 betrekkelijk verschillende credieten. Bovendien heeft zij omtrent 80 ontwerpen van plaatselijk belang goedgekeurd. De aangevraagde en bewilligde supplementaire credieten, voor de diensten van de jaren 1837—39 hebben reim 26 millioenen bedragen; de buitengewone supplementaire en speciale credieten die voor de dienst van 1840 en 1841 toegestaan zijn, bedragen niet minder dan ongeveer 135 millioenen. — Het budget van uitgaven voor het loopend jaar is bepaald op 1,188,893,234 fr.; dat vóór de ontvangsten van 1841 is gebragt op 1,140,885,666 fr. — De staatkundige ontwerpen die de belangstelling der kamer bijzonder getrokken hebben, zijn geweest: de verworpen voordragt voor de dotatie van den hertog *van Nemours*, het ontwerp op de geheime fondsen, en dat tot overbrenging van de overblijfselen van *Napoleon*. De overige belangrijke ontwerpen zijn hoofdzakelijk: die op de rente-reductie, met eene meerderheid van slechts 23 stemmen aangenomen en door de kamer der pairs verworpen; dat op het zout, hetwelk de oostelijke departementen van een noodlottig monopolie bevrijdt; dat op de suiker, waarbij de vreemde suiker met 20 fr. hooger wordt bezwaard en het cijfer der teruggave op 50 fr. wordt gesteld; voorts de credieten voor Algiers, de verlenging van het privilegie der bank, de wetten omtrent de spoorwegen en de oceaansche stoombootvaart.

Op de koninklijke munt wordt thans de medaille der julij-kolom geslagen. Aan de eene zijde heeft zij de beeltenis des konings en aan de andere zijde dat van den genius der vrijheid, met het opschrift: *moriis Iulius 18... merendus*.. De minister van binnenlandsche zaken heeft voorts den heer *Galle* belast met de vervaardiging van den stempel voor den penning die tot gedachtenis van het overbrengen van *Napoleon's* overschot moet strekken.

— Gisteren is van regeringswege de volgende telegraphische depeche bekend gemaakt:

» Baijonne, den 22 junij.

» Den 15 zijn zeven bataillons en negen eskadrons der insurgenten, die het eskorte der beide koninginnen moesten aanvallen, tusschen Seguença en Medina-Celi, door de afdeeling van den generaal *Concha* geheel verslagen geworden. De rebellen, onder bevel van *Palacios*, hebben veel volks verloren. Men heeft 1400 krijgsgevangenen op hen gemaakt, waaronder 105 officieren en 3 opperhoofden."

Bijzondere berigten uit Seguenza van den 15den bevestigen dit telegraphisch berigt. Het waren de benden van *Palacios* en *Marconel* geweest, die de stoutheid gehad hadden het geleide der koninginnen aan te vallen. Alleen de kavallerie was het ontkomen en had zich bij *Balmaceda* gevoegd.

De bijzondere berigten schetsen voorts meer en meer de zaak van don *Carlos* als hopeloos af. Van de Katalonische grenzen schrijft men, onder dagteekening van den 19, het volgende:

» Den 17 was het leger van den hertog *der Overwinning* (*Espartero*) te Cerbera en Ygualda, op Berga aanrukkende, ten einde het beleg voor die stad te slaan.

» De hertog neemt maatregelen, om *Cabrera* te beletten naar Navarre en Arragon terug te keeren, indien hij zulks, na den val van Berga, voornemens zou zijn. Men verneemt inderdaad, dat drie sterke kolonnes Christinos te Tremp en Pebla moeten aangekomen zijn, om hem den weg af te snijden. Er blijft aan *Cabrera* niets dan het fransch grondgebied over, alwaar hij, langs de Oostersche Pyreneën, of het departement Arrière, de wijk zou kunnen nemen."

— In berigten uit Afrika wordt uit Mostaganem van den 14den Junij gemeld, dat onderwijl *Abd-el-kader* nu laatstelijk den marsch der Franschen langs de Chelif en voorwaarts van Miliana zocht te verontrusten, er een opstand in de westelijke streken, onder de kabailische chefs tegen den Emir was uitgebroken, en zeker Marabout zich aan het hoofd der ontevredenen had gesteld; deze hadden een observatie-korps van *Abd-el-kader* te Ben Hameida overvallen, en dit korps had zich na een gevecht van eenige uren strijdens, bij de opstandelingen gevoegd. Het behoeft niet gezegd te worden, dat dit berigt allezins bevestiging verdient.

In de omstreken van Algiers wordt steeds zeer geklaagd over de voortdurende strooptogten der Arabieren, die de kolonisten op het veld ijlings overvallen, hunne woningen of veldvruchten verbranden en hen zelven gevangen medenemen of vermoorden.

— Ter beurze van heden (24 *Junij*) waren genoteerd; 5 pCt. 117,20; 3 pCt. 84,80; Nap. r. 104,20; Sp. Ardoin 27⅝; Rom. L. 103¾.

Van den 25sten. — Men zegt dat de koning eerstdaags naar het kasteel van Eu zal vertrekken; dat een deel der leden van de koninklijke familie in den loop van dezen zomer eene reis naar Napels zal doen, en de koning, na het zuiden van Frankrijk en onder anderen Lijon te hebben bezocht, naar Parijs zal terugkeeren. —

— De vice-admiraal *Baudin* vertrekt overmorgen naar Cherbourg, om het bevel over de fransche zeemagt in de wateren van Zuid-Amerika op zich te gaan nemen.

— De pairs hebben gisteren de aangevraagde buitengewone credieten voor 1839 en 1840 toegestaan. Door den minister van financien werd in deze zitting het budget van ontvangsten aangeboden.

— De post uit Madrid heeft heden ontbroken. Van de spaansche grenzen wordt gemeld, dat men weldra het berigt van den val van Berga te gemoet ziet.

— Heden waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. [illegible]; 3 pCt. 84,75; Nap. r. 104,25; Spanje 27½; Rom. L. [illegible]

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 21sten Junij.

Den 16den Junij is te St. Petersburg een keizerlijk bevelschrift van den 7den Junij uit Berlijn gedagteekend openbaar gemaakt, houdende, dat het regiment 't welk den naam des overleden konings van Pruissen droeg, ter gedachtenis aan dien monarch, en om de herinnering van dezen vriend en wapenbroeder van keizer *Alexander* steeds te verlevendigen, voortaan den naam van Grenadier-regiment van koning *Frederik Wilhelm III* zal dragen, terwijl het grenadier-regiment van den kroonprins van Pruissen van nu af den naam van Grenadier-regiment van Z. M. den koning van Pruissen zal voeren. Het geheele russische leger neemt wegens den dood des konings van Pruissen voor zes weken den rouw aan.

— Z. M. de keizer van Rusland is den 21sten Junij weder van Ems weggereisd, en den 23sten te Hannover aangekomen van waar hoogstdezelve naar Hamburg is vertrokken. — Als een bewijs van de buitengewone werkzaamheid des keizers van Rusland, ook gedurende zijne reis, wordt gemeld, dat gedurende zijn verblijf te Weimar, in vier en twintig uren niet minder dan 16 renboden van zijnentwege uit die stad met depeches zijn afgezonden.

— De krooning van HH. MM. den Koning en Koningin van Pruissen, verzekert men, dat in de maand September aanstaande te Koningsbergen als Souvereinen van Pruissen en Polen zal plaats hebben; eene maand later zou dit geschieden als Souvereinen van Brandenburg, Saksen, Pommeren en Silezie, en eindelijk weder na verloop van eene maand, als Souvereinen van de Rijnprovincien en Westpolen.

Men verwacht eerstdaags te Berlijn eene koninklijke proclamatie, tot welker opstelling eene staatscommissie is benoemd.

— Te Napels schijnt men te vreezen dat de onderhandelingen te Parijs, wegens de geschillen tusschen de Engelsche en Napelsche Regeringen, op de lange baan geschoven zullen worden. Intusschen heeft zich het engelsche eskader, met uitzondering van drie linieschepen en een fregat, van de reede verwijderd, en is eene stoomboot naar Malta afgezonden, om het bevel tot vrijlating der Napelsche vaartuigen over te brengen, welke aldaar nog teruggehouden werden.

— Volgens berigten uit Servie is de rust aldaar thans weder geheel hersteld.

— Volgens brieven uit Weenen, was de koerierswissel betrekkelijk de Oostersche aangelegenheden weder zeer levendig. In de jongste berigten uit Constantinopel, wordt gemeld, dat het ontslag zoo van *Halib*- als van *Chosrew*-pacha thans officieel was bekend gemaakt; sommigen dachten echter dat de laatstgenoemde nog wel middel vinden zou, om zich op de eene of andere wijze staande te houden.

— Uit Alexandrie meldt men dat de Egyptische vloot voor zes maanden geapproviandeerd werd, waaruit men opmaakte, dat zij eerlang de haven van Alexandrie zou verlaten.

ENGELAND.

LONDEN, den 24sten Junij.

In de zitting van het Lagerhuis van maandag hebben de ministers bij de stemming over drie verschillende ontwerpen telkens de nederlaag geleden. Desniettemin schijnt het ministerie, tot groote ergernis zijner tegenstanders, niet gezind [illegible] af te treden.

Overmorgen zal de behandeling in [illegible] het voorstel van lord *Stanley*, betreffende de Iersche kiezerslijsten, [illegible] worden.

De heer *Kelly* heeft in het Lagerhuis op nieuw een voorstel tot afschaffing van de doodstraf ingediend; na eenige woordenwisseling werd echter besloten deze zaak tot eene volgende zitting te laten rusten.

De koningin heeft in een bijzonder gehoor den prins *Dolgorucky* ontvangen, die met eene zending was belast om H. M. brieven van gelukwensching van den russischen keizer en den troonsopvolger te overhandigen.

— Ll. maandag is het regtsgeding tegen *Oxford* aangevangen, maar is besloten, eensdeels omdat een aantal getuigen op te verren afstand woonde om reeds te Londen te zijn, anderdeels om de door den aanslag gerezen opgewondenheid te doen bedaren, ten einde de jurij met de vereischte kalmte zou kunnen oordeelen, de zaak tot den 9den julij uit te stellen.

— Men heeft weder tijdingen uit China, die echter van geene latere dagteekening zijn, en dus geen bijzonder nieuws houden.

— Ter beurse van gisteren waren genoteerd: 3 pCt. gec. 91¾; Ned. 2½ pCt. 54; Id. 5 pCt. 102¼; Spanje 27; Portugal 2¼ drie achtste.

BELGIE.

BRUSSEL, den 26sten Junij.

De koning is van zijn kasteel Ardenne weder op Laeken teruggekeerd.

Bij een besluit, van eerstgenoemde plaats gedagteekend, is de gewezen minister *d'Huart* tot gouverneur der provincie Namen en tot officier der Leopolds-orde benoemd.

— De senaat heeft met 24 tegen 3 stemmen het ontwerp betrekkelijk de overzeesche stoombootvaart aangenomen, en vervolgens de discussie over de voorgestelde leeningswet aangevangen. De commissie heeft zich met het cijfer van 82 millioen, door de vertegenwoordigers aangenomen, vereenigd, doch eenige andere wijzigingen voorgesteld.

— In den stedelijken raad van Brussel hebben dezer dagen ernstige twisten plaats gehad over de vraag, of het nieuwe paleis van justitie aldaar op dezelfde plaats als het oude, dan wel in de voorstad, die thans naar de vijvers van Etterbeek bij Brussel ontstaat, zou worden geplaatst. De geschillen zijn zeer hoog geloopen, te meer, daar de raadsleden elkander beschuldigden van door persoonlijk belang bij den verkoop van gronden, enz. tot het omhelzen van het een of ander gevoelen te zijn gebragt. Eenige der raden hebben reeds hun ontslag genomen, waaronder de heeren *Meeus* en *Barbanson*, en naar het zich thans laat aanzien, zullen al de overigen dit voorbeeld volgen, en zich dus aan de kans eener nieuwe verkiezing onderwerpen. Daar de beraadslagingen der gemeenteraden thans in Belgie in het openbaar plaats hebben, heeft deze geheele zaak te meer gerucht gemaakt.

— Te Luik heeft men de tijding ontvangen, dat de beroemde fabrikant *John Cockerill*, na den 12den Junij uit St. Petersburg te Warschau aangekomen te zijn, aldaar aan de gevolgen eener [illegible] overleden is. Men beschouwt het overlijden van dezen werkzamen en merkwaardigen man, op wiens naam nog zulke uitgestrekte fabrijkinrigtingen in Belgie bestuurd werden, als een verlies voor het geheele land. De werkzaamheden der commissarissen van 's mans thans voor zijne schuldeischers beheerden boedel zullen daardoor niet weinig vermeerderen en moeijelijk worden.

De heer *Cockerill* had slechts den ouderdom van 50 jaren bereikt.

— De prins van Leiningen is, uit Londen naar Duitschland terugkeerende, deze stad gepasseerd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 27sten Junij.

De *Staats-Courant* van Donderdag behelst nog een tweetal wetten houdende de volgende veranderingen in de artikelen der grondwet 202, 75 en 76:

Het 202de artikel der grondwet van het koningrijk der Nederlanden, geplaatst in haar zevende hoofdstuk, *Van de Financien*, wordt veranderd als volgt:

» Er zal eene algemeene Rekenkamer zijn, ten einde jaarlijks de
» rekeningen van ontvangst en uitgaven der verschillende departe-
» menten van algemeen bestuur op te nemen en te liquideren,
» mitsgaders behoorlijke rekening en verantwoording te vorderen
» van alle bijzondere lands-comptabelen en anderen, alles achter-
» volgens zoodanige instructien, als bij de wet zullen worden vast-
» gesteld. De leden dezer Rekenkamer, welker bezoldiging door
» de wet geregeld wordt, worden zooveel mogelijk uit alle de pro-
» vincien genomen en voor hun leven aangesteld."

» Bij vacature zendt de tweede Kamer der Staten-Generaal eene
» nominatie van drie personen aan den koning, welke daaruit de
» verkiezing doet."

Achter het 75ste artikel der grondwet van het koningrijk der Nederlanden, geplaatst in [illegible], *Van den Koning*, en wel in de zevende [illegible] *Raad van State en de Ministeriele Departementen*, worden ingelascht de drie navolgende nieuwe artikelen:

Art. 3. De hoofden der Ministeriele Departementen zijn verantwoordelijk voor alle daden door hen als zoodanig verrigt, of tot welker daarstelling of uitvoering zij zullen hebben medegewerkt, waardoor de grondwet of de wetten mogten geschonden of niet opgevolgd zijn.

Art. 4. Ten einde van deze medewerking te doen blijken, zullen alle koninklijke besluiten en beschikkingen moeten voorzien zijn van de mede-onderteekening van het Hoofd van het Ministeriele Departement waartoe dezelve behooren.

Art. 5. Over de aanklagten ter zake van deze verantwoordelijkheid, oordeelt de Hooge Raad der Nederlanden, naar de voorschriften der wet.

— Heden behelst de *Staats-Courant* de wet van 2[illegible] Junij omtrent de verandering van art. 1[illegible]0 der grondwet, bevattende:

Het een honderd dertigste artikel der Grondwet, geplaatst in haar vierde hoofdstuk, *Van de Staten der Provincien*, en wel in de eerste afdeeling, zal met de volgende slotbepaling worden vermeerderd:

Wijzigingen of veranderingen in de eenmaal bestaande regeling worden, na ingenomen advies van de Staten der Provincie, door de wet vastgesteld.

Voorts zijn thans als wetten uitgevaardigd in de *Staats-Courant* medegedeeld, de onlangs door de Staten-Generaal aangenomen eerste en tweede titels van het wetboek van strafregt.

— Gisteren behelsde de *Staats-Courant* een koninklijk besluit van 10 dezer, even als die van den 12den Junij en 27sten Julij 1839.

(*Staatsblad* n°. 23 en 33), bepalingen behelzende nopens den loop der linien van toezigt en de vestiging der kantoren en heirbanen voor de in- en uitgaande regten en accijnsen in Limburg.

— HH. KK. HH. de Erfprins en Erfprinses *van Oranje* worden binnen weinige dagen binnen de residentie verwacht, en zullen den zomer op het buitengoed *Zorgvliet*, aan den Scheveningschen weg gelegen, doorbrengen.

— Z. M. de koning van Hannover heeft, aan Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden alsmede aan den kroonprins van Pruissen en de prinsen *Albert* en *Wilhelm*, de ridder-orde van St. George verleend.

— Z. M. heeft den generaal-majoor *Trip* belast, om Hoogstdeszelfs condoleantie, wegens den dood van Z. M. den koning van Pruissen, *Frederik Wilhelm III*, naar het Pruissische hof over te brengen.

— Naar men verneemt, heeft Z. M. den generaal-majoor *R.* baron *Snouckaert van Schauburg*, provincialen kommandant van Zuidholland, benoemd tot lid van de directie der weduwen en weezenkas voor de officieren van de landmagt, ter vervanging van den generaal-majoor *J. H. Kesman*, die tevens bedankt is voor de belangrijke diensten, door hem in zijne betrekking bewezen.

— In den nacht van donderdag is te 's Hage overleden de generaal der infanterie, *Leopold* grave *van Limburg Stirum*, grootkruis der beide Nederlandsche orden, gouverneur der residentie, lid van de eerste kamer der Staten-Generaal, enz.

Het aandeel, hetwelk de edele graaf aan de herstelling der bestaande orde van zaken in het vaderland ten jare 1813 genomen heeft, is algemeen bekend en diep in de harten van alle Nederlanders gegrift. Naast *van Hogendorp* en *van der Duin van Maasdam* prijkt zijn naam onvergetelijk in 's lands geschiedenis, wegens zelfopoffering en moed in de uren des gevaars, en wegens den blakenden ijver, die dat edel drietal, waarvan nu nog slechts één lid in leven is, toen en sedert heeft bezield voor al wat bevorderlijk kon zijn aan het welzijn des vaderlands.

— Men verzekert, dat het den koning behaagd heeft, onderscheidene hoofd- en andere officieren, tot dus verre het non-activiteits tractement genietende, definitief op pensioen te stellen.

— Men verneemt, dat bij koninklijk besluit van den 22 dezer, is bepaald, dat het exercitie-smaldeel, bestemd om in de Noordzee te kruisen, zal bestaan uit het fregat de *Sambre*, de korvet *Argo*, en de brikken *Koerier*, *Venus* en *Windhond*. Het bevel over dit smaldeel is opgedragen aan den kapitein ter zee *P. P. Machielse*, terwijl voorts bij dit besluit is bepaald, dat de kruistogt met den 1 julij aanstaanden een' aanvang zal nemen, en niet vóór de laatste helft der maand augustus eindigen.

— Dezer dagen is te 's Hage in den ouderdom van 85 jaren overleden, de heer *J. C. R. Scheidler*, gepensioneerd lid van den voormalige geneeskundige dienst der land- en zeemagt, doctor in de geneeskunde, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, en van de Pruissische orde van Verdienste, eerste klasse.

— Naar men verneemt, hebben de heeren *T. Hartsen*, *J. Kooij*, *P. Huidecoper* en *J. J. Rochussen* als commissarissen, en *Paul van Vlissingen* als boekhouder, zich vereenigd tot het oprigten eener verbeterde sleepdienst aan het Nieuwe Diep, bij wijze van eene reederij.

— Naar men verneemt is de directie der 's Gravenhaagsche Scheepsreederij voornemens om, na het van stapel loopen van het fregatschip *de Stad 's Gravenhage*, weder de kiel te doen leggen van een schip, groot omtrent 600 java-lasten, bestemd voor de vaart op Oostindie.

— De hooge raad, kamer van burgerlijke zaken, heeft, in de zitting van gisteren, uitspraak gedaan in de zaak van het bestuur der registratie, contra de heeren *Vonk en C°.*, betreffelijk de regtsvraag, of het ten processe overgelegde briefje aan toonder, door de Associatie-Cassa te Amsterdam afgegeven, al dan niet moet worden gecenseerd tot de kassiersbriefjes te behooren, welke bij de wet van 31 Mei 1824 van zegel zijn vrijgesteld, of wel, of hetzelve, volgens het beweren van het bestuur der registratie, als een *billet au porteur*, volgens art. 14 der wet van 13 Brumaire 7de jaar, aan het zegel onderworpen is. De hooge raad heeft, bij het uitgesproken arrest, het vonnis van den eersten regter geconfirmeerd en verklaard, dat het ten processe overgelegde briefje aan toonder met een kassiersbriefje moet worden gelijkgesteld. Dienovereenkomstig is de ingestelde eisch tot cassatie gerejecteerd, en den eischer veroordeeld in de kosten en tot betaling der boete van cassatie.

— In de zitting van den Hoogen Raad van den 23sten Junij heeft de Procureur-Generaal bij dien Raad zijne conclusien genomen in de zaak van *D. van Haren Noman*, requirant in cassatie van een arrest van het Provinciaal Hof in Gelderland, waarbij bevestigd was een vonnis der Arrondissements-Regtbank te Tiel, bij hetwelk de heeren *Noman en Zonen*, boekverkoopers aldaar, ter zake van nadruk van het tarief van justitiekosten enz., waren veroordeeld. Men zal zich herinneren, dat verschillende voorname regtsgeleerden in dit Rijk voor den requirant zijn opgetreden en zijne belangen in het openbaar, hebben voorgestaan. En résumé komt de conclusie van den Procureur-Generaal in deze zaak hierop neder: dat de Staat als autheur allezins de bevoegdheid heeft, om zich het regt van kopij voor te behouden, en het door eenige Rijks-inrigting te doen uitoefenen, hetwelk ook voortvloeit uit art. 1 der wet van 25 januarij 1817; dat echter de overige gedeelten dier wet, tot regeling dezer bevoegdheid en tot toepassing van hare bepalingen, op dit onderwerp even als in anderen opzigte, geheel en al onvolledig zijn; dat die gaping wel gedeeltelijk weggenomen is door de koninklijke besluiten van 2 en 30 julij 1822, betreffende het drukken van staats-stukken en nopens de reserve der uitgave van het staatsblad ten behoeve der algemeene Lands drukkerij, maar dat men het laatste besluit niet verder uitstrekken kan dan de enge explicatie daarvan inhoudt, vooral daar het hier eene strafwet geldt; dat de wet van 25 januarij 1817 en de koninklijke besluiten van 2 en 30 julij 1822, door de Arrondissements-Regtbank te Tiel den 13 februarij 1840 verkeerd zijn toegepast, en het Provinciaal Hof van Gelderland die toepassing ten onregte heeft bevestigd. Het is op deze gronden dat de Procureur-Generaal concludeerde, dat de Raad het door het Hof gewezen arrest zou vernietigen, en ten principale regt doende, den requirant zal ontslaan van alle regtsvervolging te dezer zaak. De uitspraak is bepaald op een nader te bepalen dag na de vacantie, derhalve in september aanstaande.

Sedert de laatst gedane bekendmakingen zijn door de belanghebbenden geligt de navolgende door Z. M. verleende octrooijen:

Een octrooi, in dato 25 Jan. 1840, voor den tijd van vijftien jaren, van af den 30 Sept. 1839, verleend aan *G. Deliagson Clark*, woonachtig te Brussel, domicilium gekozen hebbende ten kantore van *J. von Daehne & Comp.*, te 's Hage, op de invoering van eene verbeterde dommekracht, om locomotieven en andere zware ligchamen regtstandig te ligten en te vervoeren.

Een octrooi, in dato 2 Maart 1840, voor den tijd van 5 jaren verleend aan *C. F. Baijer* te Amsterdam, op de uitvinding van een middel om schepen van versch vleesch, visch, gevogelte enz., te voorzien.

Een octrooi, in dato 3 Maart 1840, voor den tijd van 10 jaren, verleend aan *F. Don*, woonachtig te Londen, domicilium verkozen hebbende bij Mr. *J. W. Gefken*, advokaat te 's Hage, op de invoering van eene verbeterde wijze om muren en andere oppervlakten te verwen en om de verwstoffen daartoe te bereiden.

Een octrooi, in dato 7 Maart 1840, No. 113, voor den tijd van 15 jaren, van af 26 Dec. 1838, verleend aan *G. Deliagson Clark*, woonachtig te Brussel, domicilium verkozen hebbende ten kantore van *J. von Daehne en Comp.*, te 's Hage, op de invoering van eene nieuwe verbetering, aangebragt in de zamenstelling der ovens en fournuizen, waarvoor hij in dato 2 July 1839 een octrooi van invoering heeft verkregen voor den tijd van 15 jaren, van 26 Dec. 1838 af.

Een octrooi, in dato 26 Maart 1840, voor den tijd van 10 jaren van Dec. 1837 af, en met intrekking der vroeger aan hem toegekende octrooijen, in datos 4 Ap. 1834 en 3 Ap. 1839 (zie de *Staats-Couranten* van den 17 Ap. 1834 en van den 18 Mei 1839), verleend aan *P. J. Muston* te Amsterdam, op de invoering en verbetering eener nieuwe wijze van vervaardiging van loodwit.

Een octrooi, in dato 31 Maart 1840, voor den tijd van 5 jaren verleend aan *W. F. Camp*, 2de Kap. Ingen. te Vlissingen, op de uitvinding van een tegen den invloed van licht en water bestand mastiek, welk mastiek ook zou kunnen worden dienstbaar gemaakt tot het bedekken van daken en goten.

Een octrooi, in dato als voren, voor den tijd van 5 jaren verleend aan denzelfde, op de uitvinding van eene verbeterde vervaardiging van vuurvaste steenen.

Een octrooi, in dato 14 Ap. 1840, voor den tijd van 10 jaren verleend aan *W. F. Zetteler*, te Rotterdam, op de invoering van eene verbeterde wijze om hoeden te vervaardigen.

Een octrooi, in dato 15 Mei 1840, voor den tijd van 15 jaren verleend aan *Guibert*, te Parijs, domicilium verkozen hebbende bij *W. Willink* Jr., te Amsterdam, op de invoering van een nieuw soort van schietgeweer.

DE GROOTE WERKPLAATS.

» Im Fleisz kann dich die Biene meistern.
» In der Geschicklichkeit ein Wurm dein Lehrer sein.«
SCHILLER.

Wanneer wij, mijne goede vrienden! met een vreugdevol gevoel vertoeven in de beschouwing van al hetgeen, de menschelijke geest reeds uitgevonden en uitgewerkt heeft, — hoe hij den omvang des hemels als met de el heeft gemeten; — hoe hij om de aarde, als om een Heidelberger vat, ijzeren-spoorweg-banden legt; — hoe hij zelf, als een visch-mensch, door middel der stoombooten, in een oogenblik door alle zeeën zwemt; — hoe hij, als ware hij een adelaar, zich hoog in de lucht verheft; hoe hij den

blijven, als een ongebonden geest, zijn huis ontzegt; — om kort te gaan, wanneer wij alle onze inwendige werken, alle onze uitvindingen en ondernemingen, al ons afbreken, en bouwen, en verbeteren, met een betamend gevoel van hetgeen wij zijn en vermogen, beschouwen, zoo bidden wij u, laat ons dit niet tot overmoed vervoeren, om, in deze opgewondenheid van onzen geest, te denken, dat wij de Natuur het nieuwjaar hebben afgewonnen, dat wij, door onze uitvindingen en ontdekkingen, der Schepping hare handgrepen hebben afgekeken, en dat wij meer zijn dan een ijdel, gebrekkig, kortzigtig en beperkt menschengeslacht!

Gelooft ons, wij hebben de Natuur niet eens aan de pols gevoeld; en, bij de beschouwing van hare geheime verrigtingen, zien wij slechts door het sleutelgat.

Wij allen, ook de verstgevorderden, wij allen zijn slechts pas beginnende leerlingen van den grooten, volmaakten Meester, die daar boven zit in zijne onmeetbare werkplaats, vanwaar Hij millioenen wezens heeft uitgezonden, als zijne fabrikanten en werklieden, zijne wevers en spinners, zijne kunstenaars en geleerden; en deze geheele, groote, door millioenen lampen verlichte wereld is slechts één eenige groote Kunst- en Nijverheids-Inrigting.

Of zegt ons, mijne goede vrienden! wie gaf aan de spin het patent voor haar onnavolgbaar kantenweefsel? — Wie verleende aan den zijworm het octrooi voor zijne [Maleasche zijde?] — Wie gaf aan de bijën de bevoegdheid tot hare zinnijke bouwkunst? — Wie benoemde den krekel, de mier, de veldmuis en den bever tot gildemeesters aller bouwkundigen? — Op wiens bevel legde, eer wij nog de papijrus-plant kenden, de cajenne-wesp (mijgale) hare papier-cartonfabriek aan? — Wie bedeelde den glimworm met zijne gaz-verlichting? — Wie ontdekte aan de kleine motrups het geheim der luchtpomp? — Welk collegium medicum leerde den ooijevaar zich een klisteer te zetten, — den pelikaan zich ader te laten, — en het hert genezend kruid te zoeken voor zijne wonden? — Welk Maeceen liet de zwaluwen hare reizen maken, en wie teekent voor de ooijevaars hunne aardrijkskundige reiskaart uit? — In welk militair instituut leerde de kraanvogel exerceren, op schildwacht staan, en zich in slagorde stellen? — Op welk ingenieurs-school studeerde de mijnen makende spin? — Wie voorzag den kameel met een water-reservoir? — —

Daarom, goede vrienden! wanneer wij bemerken, dat wij vorderingen maken, — wanneer het ons gelukt, door de inspanning van onzen geest, door wetenschappelijk onderzoek en onvermoeiden ijver, iets goeds en nuttigs tot stand te brengen, laat ons daarbij toch geen oogenblik vergeten, dat wij nog slechts in het voorportaal van het verblijf der eeuwige Wijsheid omwandelen, en dat alleen nu en dan nog maar, wanneer de deur der groote, geestelijke lichtzaal van den ondeelbaren Meester opengaat, er door de reet der deur een weinig licht, een matte schijn valt, die ons behulpzaam is om ons lamplichtje te kunnen ontsteken. Daarom, laat ons bescheiden zijn bij dit kleine lamplichtje onzer kennis en wetenschap! Levenslang zij onze ziel vervuld met ootmoed en dankbaarheid jegens onzen grooten Meester daarboven, aan Wien wij onze werkplaats, onze werktuigen, onze handgrepen, en onze bekwaamheid, die ons overal tot de beste aanbevelingbrief dient, verpligt zijn! —

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (26 Junij) werden genoteerd: Ned. 2½ pCt. 53½, zeven zest., drie achtste; dito 5 pCt. 101¼, drie zest.; Kansbill. 23⅞; Synd. 4½ pCt. 92 drie achtste; Handelm. 180¼, ⅛, 15/16; O. I. 5 pCt. 99 een zest.; Haarl. Spoorw. 105, 104½, Rott. dito 102; Ardoins 24⅞, negen zest., zeven zest.; dito Coupons 17⅞, drie zest.; Passive 6⅛; oude Russen 106¼; Columbia 17⅞; Peruan. 14⅛.

Verkooping op Regterlijk Gezag.

Men zal op Dingsdag den 30 Junij 1840, des voormiddags ten *tien* ure, ten woonhuize van GERARDUS STEEVENS, Herbergier, wonende te *Dinteloord*, bij Executie aan de meestbiedenden *om kontant Geld* Verkoopen: Eenige MEUBILAIRE en andere GOEDEREN, bestaande in: Tafels, Stoelen, Buffetten, Kabinet, Secretaire, Klok, Spiegels, Latafels, Schilderijen, Bedden, Peuluwen, Kussens, Wollen- en Katoenen-Dekens, Slaaplakens, Glas-Gordijnen, Koper-, Tin-, Blik-, IJzer-, Glas- en Aardewerk, eene zeer goede Biljard met Ballen, Kenen en Masten, een Varken, een zwart bont Ruinpaard, een zeer goed Plaisier-Karretje met zoodige toebehoortens. Voorts eene kwaliteit Roode en Witte Wijnen in Fleschen. En hetgeen verder ten Verkoop zal worden aangeboden en gebragt.

Zegt het Voort.

*** De Notaris J. W. VAN DER ELST, te *Werkendam*, zal, in het Huis, staande op den Polder *den Hardenhoek*, gelegen onder *Werkendam*, op Woensdag den 1 Julij 1840, des namiddags ten 2 ure, publiek Verkoopen:

Ongeveer 16 Bunders *uitmuntend te Veld staand* VLAS, op den Polder genaamd *den Benedensten Kiviswaard*, gelegen onder *Werkendam*, nabij den gemelden Polder *den Hardenhoek*, in perceelen.

En 11 Bunders *extra goede Nieuwlandsche te Veld staande* HAVER, op gemelden Polder *den Benedensten Kiviswaard*, mede in perceelen.

Nadere onderrigting te bekomen bij de Heeren Eigenaren W. VAN HAAFTEN c. s. te *Sliedrecht*, en ten Kantore van gemelden Notaris.

*** Het geëerd Publiek wordt berigt, dat de POSTWAGENDIENST *DE NOORD-BRABANDER*, tusschen *Breda* en *Bergen-op-Zoom*, vice versa, met primo Julij aanstaande zal worden gestaakt.

Breda, den 25 Junij 1840.

Te Breda, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.